

1) **Inatsisit atuuttut malikkit** – Piniarnerit sulluunniit tamarmik inatsisit atuuttut naapertorlugit pisassapput. Taamaattumik piniarnissamut piffissaliussat, nunat piniarfissat pisassiissutillu atuuttut paasiniakkit aamma illit kommunerisavit imaluunniit aqutsisoqarfigisavit iluani aalajangersarneqartut. Nunat eqqissisimatitat timmiaqarfiillu eqqaanniittut sumiiffiit timmissanik illersuiffiusut ataqqikkit, timmissat eqqissillutik piaqqisinnaaqqullugit taamaallutillu amerliartorsinnaaqqullugit.

2) **Aallaammik piniakkannut naleqquttumik atugaqarit, pissaanaveersaarit ungoorinallu** – Uumasup pisariaqanngitsumik naalliutsinneqannginnissaa piniarnerup nuannersuuneranut ilaavoq. Taamaattumik aallaasini sulloqqortussutsip eqqortup atorneqarnissaa pingaaruteqarpoq isumannaatsumillu ungasippallaanngitsumiit seqqortuaannartarit. Uumasut pissanneqassanngillat aattukkavillu assartornissaa qanillisarniaannarlugu ungoorissanngilatit.

3) **Pisatit tigusinnaasatillu tamaasa tigussavavit** – Nunatsinni inoqutiginnut, atisanut aamma eqqumiitsuliornikkut atortussiassanik atuinitsinni uumasup tamarmiusup atorneqarnissaa ileqqoraarput. Taamaattumik pisaqaruit neqaa allallu nerineqarsinnaasut atorneqarsinnaasullu allat tamakkerlugit nassartakkit. Taamatut ililluta nunatsinni pisuussutit uumassusillit atorluarnerussavagut.

4) **Aallaat misissoqqaaruk ooqattaatigineranilu inuit, illut il.il. sissuikkit** – Piniariarlutit aallannginninni sakkutit misissoqqaakkit. Aallaasivit piniagassanut atorneqartinnagu ooqattaatigineqarsimanissaa qularnaaruk. Uumasup seqqugassavit tunuani inoqarnerseq misissoqqaartuaannassavat. Inuit allat, inissiat, angallatit allallu tungaannut aamma illoqarfup/nunaqarfup iluani seqqunngisaannarit.

5) **Uumasut pisatit tamatigut nalunaarsortakkit** – Uumasut pisarisatit pillugit tamatigut allattuuaannartarit taamaallutit piniarnermut allagartat nutarterneqartussanngorpat ukiumoortumik immersugassat ajornannginnerusumik immersorsinnaaqqullugu. Tamatigut eqqaamajuk inatsisitigut pisussaaffiummat piniagassat killilersukkat tamaasa pillugit pisanik immikkut nalunaarsuiffissaq immersorneqartussaammat utertillugulu, taamaalluni piniagassaqaassutit ineriartorneri pillugit Naalakkersuisoqarfik sapinngisamik pitsaanerpaamik ilisimasaqalersillugu. Tuttutanik umimmattanillu nalunaaruteqarnermut qarasaasiakku ataqatigiisumik aaqqissuussaq nutaaq atoruk.

Isumannaallisaaneq pingaaruteqarpoq pinngortitarsuaq ilaatigut peqqarniissinnaasoq sumiiffillu isorartunerujussui pissutigalugit. Mappersakkap matuma ungaluani imaatigut isumannaallisaaneq pillugu annertunerusumik atuarit.

ASIMI EQQAKKAT QIMAANNAKKAT

Nunatsinni sumulluunniit pigaluaaraanni pinngortitaq alianaatsuvoq. Ukiunili kingullerni nunani tikitani alianaatsortaa takujuminaallisimavoq. Siusinnerusukkut nunat alianaatsorsuusimasut maannakkut igitanik qimaannakkanik, puigukkanik imaluunniit aalisarnermut piniarnermullu atortunik kiisalu gummibåditoqqanik, umiatsiaaratoqqanik aquateralatoqqanillu, qassutinik il. il. qimaannakkanik annaasa-nillu mingutsinneqarsimapput.

Ileqqupalaaq tamanna piaarnerpaamik unitsittariaqarparput. Asimiinnerup ki-ngorna saliinissaq eqqagassallu il.il. nunaqarfimmut illoqarfimmulluunniit angerlaan-nissaat pisariusariaqanngilaq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu amerlanerni umiatsialiviit eqqaanni containerit eqqaaviit inissinneqartarput, igitassallu iginneqarnissaat akeqa-rani.

Taamaattumik angalasimagaangavit igitassatit tamatigit angerlaattakkit. Taamaa-lioruit uagutsinnut kingulitsinnullu pinngortitamiinnissaq piniarnissarlu nuannerne-russaaq uumasogarnerlu innarlerneqassanngilaq. Piniarluarinal!

- Maangaannaq eqqaanak.
- Igitassat oqqullugit eqqaavissuarmut igikkit.

INGERLATSIVIMMIIT NUTAARSIASSAT

TUTTUT UMIMMAALLU PILLUGIT AKUERSISSUTINUT PISANILLU NALUNAARUTIGINNINNERUP QARASAASIAKKUT ATULERSINNEQARNERA

Tuttunut umimmannullu akuersissutinik qarasaasiakkut tunniussisarneq taamani Aa-lisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup kommunit suleqatigalugit 2023-mi atulersippaa. Pisat ukiumoortut www.sullissivik.gl aqqutigalugu qarasaasiakkut nalu-naarutigineqarsinnaalereerput, MitID atorlugu iserluni. MitID-mik atuisuunngikkuit imaluunniit internetimut attaveqanngikkuit, pisatit quppersagaq Piniarneq atorlugu ukiumut immersuiffissatigit nalunaarsorsinnaavatit, quppersagaq piniarnermut allagartamik tunniunneqarneranut ilanngullugu tunniunneqartarpoq nalunaarsuk-katillu najugaqarfinni kommunimi innuttaasunut sullissivimmut tunniukkiartussavat. Malugiuk ukiup tulliani piniarnermut allagartartaarsinnaassaguit ukiumoortumik pisatit nalunaarutigisimassagakkit – pisaqarsimanngikkaluaruilluunniit nalunaassaatit.

Tamatuma kingorna Naalakkersuisoqarfik qarasaasiakkut imminut kiffartuunnis-samut aaqqiissutissamik nutaamik marts 2025-mi atulersitsivoq, www.sullissivik.gl-mut toqqaannartumik tuttunut umimmannullu akuersissutinik qinnuteqarnissamut kiisalu pisanik nalunaaruteqarnissamut periarfissiisumik.

Aaqqiissuteqarneq nutaaq atorlugu qinnuteqartunut piumasarineqartunut naam-massinittunut, piniarfiusumi pisassanut pisassiissutit piffissami killeqannginnerini, akuersissutit erniinnartumik tunniunneqarsinnaapput tamannalu pillugu innuttaasunut akuersissutit qinnuteqarusuttunut pisaminnillu nalunaaruteqarusuttunut pisariinnerulissaaq.

Tuttunik umimmannillu pisanik nalunaaruteqarnissaq qarasaasiakkut ataqatigiissumik aaqqiissuussakkut www.sullissivik.gl-kkut imaluunniit akuersissummik immersugassamik immersukkamik aamma kommunimut utertitsinissaq piumasaqaataavoq. Tamanna ukiumi tulliuuttumi akuersissutit qinnuteqarsinnaanermut piumasaqaataavoq.

Imminut sullilluni aaqqiissuteqarneq nutaaq imatut ingerlasarpoq:

- Aaqqiissuteqarneq tuttunut umimmannullu atuuppoq.
- Piniarissamut akuersissummik qinnuteqaat tunniussinerlu www.sullissivik.gl aqputigalugu maanna qarasaasiakkut pisinnaalerpoq.
- Qinnuteqartut, piumasaqaatinik naammassinnittut, pisassiissutit killilersorneqanngippata akuersissutit ingerlaannartumik pisinnaavaat.
- Pisanik nalunaarutiginninneq maannakkut aamma www.sullissivik.gl aqputigalugu qarasaasiakkut pisinnaavoq.
- Qinnuteqartut www.sullissivik.gl aqputigalugu akuersissutaatitik tamaasa maanna pisinnaalerpaat.
- Qinnuteqartut MitID-mik peqanngitsut innuttaasunik sullissivimmut imaluunniit nunaqarfiup allaffianut saaffiginnillutik suli qinnuteqarsinnaapput.

Namineq kiffartuuttalernissamut periarfissaq nutaaq qarasaasiat atorlugit sullissisarnerulernissamik suliniutit ilagaat pisortat sullissisarnerisa innuttaasunit atorneqarsinnaanerisa pitsaanerulerneranik kinguneqartussaq. Saniatigut uumasogatigiinnut allanut pisassiissutigineqartunut qarasaasiamik atulersitsinissamik Naalakkersuisoqarfik suliaqarpoq.

KALAALLIT NUNAANNI DRONENIK ATUINEQ

Drone-t suuppat?

Drone-t tassaapput robot-iaqqat timmisinnaasut. Aamma assiliisinnaallutillu filmiliorinnaapput. Nunarsuarmilu sorpassuarnut atorneqartarput, ilisimatusarnermi, annaasiniarnermi, sunngiffimmi allanilu.

Angallanermut aqutsisoqarfiup drone-p suuneranik nassuiaataa tassaavoq ”Silaanakkut angallat inuttaqanngitsoq (UAS – Unmanned Aircraft System), aquunneqartoq imaluunniit imminut aquttussatut naatsorsuunneqartoq imaluunniit aquttumik is-simasoqanngitsoq ungasianiit aquunneqartoq”.

Kalallit Nunaanni malittarisassat atuuttut suuppat?¹

Nunatsinni drone-nik atuineq Danmarkimi oqartussanit malittarisassiuunneqarpoq, nunatsinnut oqartussaaffik tamanna suli nuunneqanngimmat. Drone-t 25 kg-mit oqinneruneri imaluunniit oqimaanneruneri apeqqutaatillugit malittarisassiuunneqarput, ataaniipput 25 kg inorlugit oqimaassusilinnut malittarisassat.

Asseq: Nuka Møller Lund

- Inuit pigisallu ulorianartorsiortinneqassanngillat ajoqusersuutaavallaanngitsumillu drone-t atorneqassapput.
- 100 meterit inorlugit qutsitsigisumi atorneqassapput
- Silami inuppasuit katersuuffigisimasaat qulaallugit drone-t timmisinneqassanngillat
- Piffinnut makkununga ungasissuseqarnissamik piumasaqaateqarpoq: illoqarfinni sanaartukkat, tamanut aqquserngit piffiit akulikitsunik sanaartorfigineqarsimasut.
 - o Taakku ungasissuseqarnissamik piumasaqaatit ukunani www.droneregler.dk nunani allani drone-mik timmineq → Kalaallit Nunaanni drone-mik timmineq, annerusumik atuarsinnaavatit.
- Mittarfeqarfiit minnerpaamik 5 km-isut ungasitsigissapput.
- Sakkutooqarfiit mittarfeqarfianut minnerpaamik 8 km-isut ungasitsigissaaq.

Nunaminertat mianerisassat drone-mik atuiffioqqusaanngitsut:

Nunaminertat mianerisassat eqqissisimatitallu ataaniittut drone-mik atuiffioqqusaanngillat:

- Nuna Allannutsaaliugaq tunup avannaaniittoq²
- Qimusseriarsuaq³
- Arnangarnup Qoorua/Paradisdaalen⁴

¹ Kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu drone-t timminerat, Silaannakkut angallatit inuttaqanngitsut 25 kg sinnerlugit oqimaassusillit silaannakkut angallannerat pillugu aalajangersakkat, Saqqummiussaq 3, 9. Januar 2004, BL 9-4, drone-nut malittarisassat. dk

² Kalaallit Nunaata avannaarsuani kangianilu Nuna Allannutsaaliugassat Immikkoortitaq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 17. juni 1992-imeersoq

³ Qimusseriarsuarmi uumasunik eqqissisimatitsivik pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21 ulloq 17. maj 1989-imeersoq

⁴ Kalaallit Nunaata Kitaani, Maniitsup kommuneani, Arnangarnup Qooruata allannutsaaliorneqarnera pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 31 ulloq 20. oktober 1989-imeersoq. (siusinnerusukku Angujaartorfiup Nunaa, Maniitsup Kommunian, tak. allannutsaaliuineq, Namminersornerullutik Oqartussanit nalunaarut ulloq 2. oktober 1984-imeersoq)

Nunatsinni piniarnermi inerteqqutit:

Sianigiuk, drone-t atornerinut suussutitut nalunaarutit ilaanni immikkut ittunik malittarisassaqaarsinnaammatt.

Nunatsinni inatsisini drone-t atorneqartarnerinut imaattunik inerteqquteqarpoq:

- Drone-t nannunik aavernillu filmiliornermut allatulluunniit malersuinerlut ator-nissaat inerteqqutaavoq.⁵
- Timmissat ineqarfii drone-t atorlugit timmissat ineqarfinut siumut sanimulluunniit 100 meterinit qaninnerutillugit timmiffiginissaat inerteqqutaavoq.⁶

Malittarisassanik inatsisinillu unioqqutitsineq qanoq kinguneqartarpa?

Malittarisassanik qulaani taaneqartunik unioqqutitsineq akiliisitsinermik kinguneqar-sinnaavoq.

PINIARIANNGINNINNI AKUERSISSUMMIK QINNUTEQARIT

Uumasogatigiinnut pisassiissutigineqartunut piniartut tamarmik, piniariannginnermi akuersissummik pisinnaatitsissummik qinnuteqassapput. Tassami piniariannginnermi akuersissutitik pissarseqqaarsimagaanni, piniarfimmullu nassarlugu, akiligassat pine-qaatissiissutaasinnaallutillu allat pinngitsoorsinnaammata.

Akiligassiissutit tusintillit arlaqartut angusinnaasarpaa, apeqqutaalluni piniakkat qassit, piniagaq suna aamma aalajangersakkat qassit unioqqutinneqarsimanersut. Pi-samik arsaarinnittoqarsimanngippat akiligassiissummik aningaasartaqangaatsiartumik takkuttoqarsinnaavoq, pisap nalinga akiligassiissummut ilanngunneqarsimassammatt. Arlaleriarluni unioqqutitsineq ukiuni arlalinni piniarnermik allagartamik arsaarinnin-nermik kinguneqariataarsinnaavoq. Taamaattumik akuersissut piniariannginnermi piffissaalluarnarani najukkami kommunip allaffiani innuttaasunik sullissivimmut qinnutigiguk!

⁵ Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr 5, 6. marts 2023-meersumi, § 4. imm. 5 kiisalu Aavernik illersuineq piniarnerlu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 31, 14. oktoberi 2022-meersumi, § 3, imm. 4.

⁶ Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 30 maj 2023-meersumi, § 12. Imm. 4

SULLISSIVIK.GL AJORNARTORSIUTIGIVIUK?

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nuna-
lerinermut Imminullu Pilersornermut
Naalakkersuisoqarfik innuttaasunit pi-
niarnermut allagartaminnik akiliiniartu-
nit nutarteriniartunilluunniit 1. maajip
nalliliivinnerani kingornatigullu ukiut
tamaasa saaffiginnissutinik arlalinnik
tigusaqartarpoq. Tamanna pisarpoq
tuttunniarnissamut imaluunniit umimmanniarnissamut akuersissummik piniaraanni
maajip ulluisa aallaqqaataat sioqqullugu piniarnermut allagartap akilereersimanis-
saanut piumasaqaat pissutigalugu. Saaffiginnissutit arlallit nittartakkakkut imminut
sullinneq pillugu ajornartorsiutinut tunngasarput.

Sullissivik.gl aqutugalugu imminut sullinnermi ajornartorsiuteqaruit piaartumik
Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakker-
suisoqarfimmut saaffiginnissaatit. E-mail-ikkut saaffiginninnermi pingaarteqarpoq
atortuit igalaasartaa asseq (screenshot) kukkussutip suuneranik takutitsisoq ilanngul-
lugu uppernarsaatitut e-mail-ikkut jagtbeviser@nanoq.gl-imut nassiunnissaa.

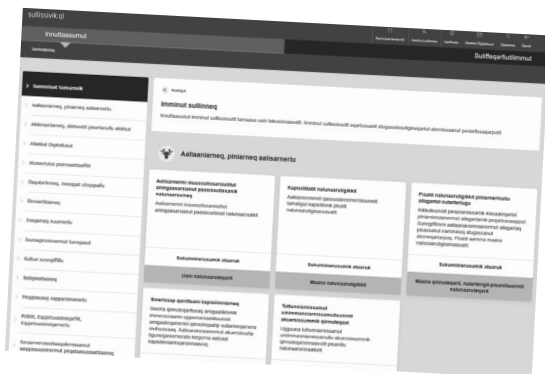
Taamaattoq eqqaamajuk, ukiut tamaasa oktoberip ulluisa aallaqqaataanniit pisanik
nalunaarnissaq piniarnermullu allagartamik nutarterinissaq, imaluunniit piniarner-
mut allagartamik qinnuteqarnissaq periarfissaasoq. Qinnuteqartullu tuttunniarnia-
runik imaluunniit umimmanniarniarunik, maajip ulluisa aallaqqaataat sioqqullugu
ukiumoortumik pisaminnik nalunaaruteqarlutillu akileereersimassapput, imatut
paasillugu qinnuteqartut qaammatit arfineq-marluk missaani piniarnermut allagartap
akilernissaanut periarfissaqartarput. Piniarnermut allagartaq aatsaat akilerneqareeruni
atuutilissaaq.

Qinnuteqartut www.sullissivik.gl, bankikkut akiliinikkut, imaluunniit Tusass
amma Pilersuisoq aqutugalugu akiliisinaapput.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 34, 13. juni 2023-meersoq

Kalaallit Nunaanni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannik paasiu-
minartumik, ullutsinnut naleqquttumik atoruminartumillu pilersitsinissaq, piniarner-
mut aallaaniarnermullu inatsimmi 2023-meersumi pingaarnertut siunertaavoq.

Tamassuma saniatigut nunatta piniagassatigut isumalluutaanik naleqquttumik
pijuartitsilluni atuinermik tunngaveqartumik kiisalu aningaasaqarniarneq suliffis-
saqartitsiniarnerlu mianeralugit Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit malittarisassanik
peqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuut aqutugalugu siunertaraat.

Aamma piniarneq aallaaniarnerlu pillugit maleruagassanik unioqqutitsisut, inuit suliffeqarfillu, nakkutilliinermik oqartussaasumit kinguneqartitsiffiusinnaanerisa ajornannginnerulersitsisussanik periutsinik nutaanik arlaqartunik Kalaallit Nunaanni Aalisarnermut Piniarnermullu Nakkutilliisoqarfiup peqalernissaa siunnersuutikkut siunertaavoq. Nakkutilliinermik oqartussaasoq sunniuteqarluartoq, illersorneqarsinnaasumik pisuussutinik atuineq pillugu takorluukkap piviusunngortinniarnanil attatiinnarniarneranilu pingaarutilerujussuit ilaattut Naalakkersuisut isigaat. Naalakkersuisut taamaammat pingaartippaat piniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisut pitsaasumik nakkutilliisinnaatikkumallugit nakkutilliinissamut periutsinik nutaanik peqalernissaat.

Erseqqissarneqassaaq, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat amerlanersaat inatsimmi ingerlateqqinneqarmata. Nutarterinis-samik aamma inatsisip oqaasertaanik aaqqissuussinermillu pissuteqartumik kiisalu Inatsisartut inatsisaata ataqatigiinnerusup, Kalaallit Nunaanni piniarnermut aallaaniarnermullu pingaarnertut toqqammavinnik aalajangersaasut, qulakkerinninnissamik siunertaqarluni inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat nutaat naammassineqassapput.

Tamanna pillugu inatsit innuttaasut oqartussallu pillugit ullutsinnut naleqquttunik paasiuminarnerusunillu maleruagassanik pilersitsinissamik kissaateqarnertut kiisalu piniarnermut aallaaniarnermullu inatsimmi pisoqqami amigaatit pissusissamisuunngitsullu iluarsineqarnissaannik kissaateqarnertut isigineqassaaq.

Inatsisartut inatsisaat nr. 60, 25 november 2024-meersoq Aallaaniarnermut Piniarnermullu inatsit 2023-meersoq allanngortinneqarpoq

Akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartunut najugaqarnissamut piumasaqaat pillugu allannguuteqarneq:

Inuit Kalaallit Nunaanni akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartut inersima-suussapput aamma:

- 1) inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqassaaq,
- 2) ukiuni siuliini tallimani Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimasallutik,
- 3) ukiuni siuliini tallimani Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartartussaataitaasimassapput.

EQQAAMALLUGU PISSATAT ANNAASALLU NALUNAARUTIGINISSAAT

Piniartilluni aallaaniartillunilu ilaatigut pissaasoqarlunilu annaasaqartoqarsinnaasarpog. Piujuartitsilluni piniarneq pineqarnersoq nalilersuineri, uumasut, piniarnermi annaasat ilaatinneqartarput. Piniakkanut aalajangersimasunut killilersukkanut annaasat qassiunerisa naatsorsornissaannut piniarnermi annaasanik nalunaarutit ator-neqartarput, taakkumi pisassiisoqarnissaanut uumassusilerisut inassuteqarnissaminni atortarpaat. Taamaattumik pissatat/annaasat nalunaarutiginissaat pingaaruteqarpoq.

Naluneqanngitsutut Naalakkersuisut pisassiissutissanik aalajangersaasarpur, tamanalu peqassutsinut ataasiakkaanut paasissutissat pigineqartut pitsaanerpaat aallaavigalugit pisarluni.

Nalunaaruteqartannginnerup kingunerisinnaasai

Aqutsiveqarfimmi misilittakkat takutipaat piniakkanut ataasiakkaanut pissatat annaasallu nalunaarutigineqartartut assigiinngisitaarnerat. Piniakkat ilaannut annaasanik nalunaaruteqartoqarpiarneq ajorpoq ilaannilu nalunaarutit ikittuinnaasarlutik.

Pisanik nalunaaruteqannginneq assigiinngitsunik kinguneqartarpoq. Naggataani kingunerisinnaavaa piniakkamut aalajangersimasumut pisassanik aalajangersaanermi mianersornissamik tunngavissat tunngavigalugit periutsip atorneqalernera, tamanalu piviusumik piniarneqarnerisa amerlassusiisa ilisimalerneqarnissaata tungaanut atuutsinneqartarluni.

Annaasat amigartumik nalunaarutigineqartarnerisa kingunerisinnaavaat nalunartut pillugit pisat annaaneqarsimassangatinneqartut amerlassusiisa amerlavallaartinneqarnerat, pissatat annaaneqartut amerlassusiisa ilisimaneqannginnerat pissutaalluni. Tassa imaappoq pisassiissutinit piniagassat ilanngaataasarpur, piniagassat qassit pissanneqarlutillu annaaneqarsimasut ilisimaneqanngimmat.

Aarrit

Ilaanni isumaqarnarsinnaavoq, amerlanngitsuinnarnik kisitsisit pineqartut, kisianni pisassiissutinit piniartut amerlatillugit, taamaattoq pingaaruteqartoq. Assersuutigalugu oqaatigineqarsinnaavoq Pikialasorsuarmi aaffattassiisutit (Qaanaap-aqutsiveqarfia). Piniartunit annaasanik nalunaarutit pigineqanngimmata, siusinnerusukkut annaasat amerlassusii missingersuutaasumik 15 %-imik amerlassusilerneqarput. Tamanna pisassiissutinit ima kinguneqarpoq, uumassusilerituunit inassuteqarnerminni pisassiissutissatut innersuussutaasut 15 %-imik ilanngarneqartarmata. Uanilu assersuummi 15 %-it kisitsisinngorlugit aarrit 15-iupput.

Qaanaap aqutsiveqarfiani annaasat amerlassusii 3 %-imut ullumikkut inissinneqarnikuupput, tamannalu piniartunik apersuisoqareernerata kingorna pivoq. Assersuutip takutippaa pisat aamma pissatat annaasallu ilanngullugit nalunaarutigineqartarnissaasa pingaaruteqassusia, aarrit uumasogatiginnit pisarineqartartut qassiunerinik takutitsimmat.

Niisat

Niisanik piniarnermi pissatat annaasallu nalunaarutigineqartarneri amigaataasarpur. Niisat pillugit inassuteqaat NAMMCO-p (Atlantikup Avannaani Miluumasut

Imarmiut pillugit Ataatsimiititaliarsuaq) ilisimatuussutsikkut ataatsimiititaliaanit pissarsiarineqartarpoq. 2021-milu inassutigineqarpoq niisat ukiumut 2.900-ini ikinerit pisarineqassasut, niisanniarneq piujuartitsinissamik tunngaveqartumik pissappat. Taamaattoq amerlassutsit nalimmassarneqarput pissatat annaasallu tunngavigalugit. Tassanili nunatsinni niisat pisarineqartartut tamarmik nalunaarutigineqartanngin-

neri pissutaallutik ilanngarneqarput. Tassalu naggataani siunnersuineri inassutigineqarpoq nunatta Kalaallit Nunaata kitaani niisat tulaanneqartut amerlanerpaamik 1.869-iunissaat. Taamalu naatsorsorneqarpoq niisanit 2.900-nit pisassiissutaasunit 1.031-t pissanneqartartut annaaneqartartullu ilaatigullu aamma pisatut nalunaarutigineqarnej ajortut.

Piniakkat Nunatta sanilerisattalu avitseqatigiiffisaat

Kalaallit Nunaat sanilerisaminik piniakkanik miluumasunik timmissanillu arlalinnik avitseqateqarpoq, soorlu nannut, qilalukkat aarillu. Nunarput piniarnerup piviusumik pisarneranik takutitsisumik nalunaaruteqarnissamik pissusaaffeqarpoq. Kattuffiit imaluunniit suliniaqatigiiffiit assigiinngitsut aqutugalugit nunat sanilerisavut assigiinngitsut suleqatigaavut.

Avammut annisseqqusinnginneq

Nungusaataanngitsumik piniartoqannginnerata kinguneranik Kalaallit Nunaat aarrit nioqutissanngorlugit nunanut allanut annissinnaajunnaaratarsinnaavai. Akulikitsumik CITES-imit nalunaarusiortoqartarpoq nungusaataanngitsumik piniartoqartarner-soq nalilersuiniarluni.

Avatitsinnit nunarput alaatsinaanneqarpoq nuannarinngikkaluarutsiguluunniit. Tassani ilaatigut uumasunik illersuiniaqatigiit piniarnej alaatsinaattarpaat, Nungusaataanngitsumik piniartoqartoq pissuserissaartoqartorlu takutikkutsigu uumasunik illersuiniaqatigiit sunniartarneri pakkersimaarsinnaavavut. Taamaattumik isumatsialaavoq uumasut pissatat annaasallu pisanut nalunaarsuiffimmut PINIARNEQ-mi aamma/imaluunniit Sullissivik aqutugalugu nalunaarsuiffimmut nalunaarutigisarnissaat, matumani ilanngullugu tuttut umimmaallu qarasaasiakkut nalunaarutiginnissaat.

PINNGORTITAP SUKKASSUSEQ TOQQARPAGU

Pinngortitami aniguisinnaajumalluni kinguaassiorniarlunilu aniguiiniarluni qanoq iliuusissarpassuupput.

Uumasoaqatigiit ilai piffissamik nukippassuarnillu atuisarput piarartaarniarlutik aniguinissamut periarfissaqarluartunik. Allat amerlasuunik piaqqerusuttarput, sapinngisamik amerlasuut aniguisinnaanerata eqqarsaatigalugu.

Taamaattumik ilaatigut pingaaruteqarpoq Kalaallit Nunaanni uumasoaqatigiinnik aqutsissagaanni eqqaamassallugu aniguiiniarluni qanoq iliuuserisat pillugit eqqarsaatit taakkua paasinissaat.

Appa (Uria lomvia) aamma aqisseq (Lagopus mutus) imminnut sanilliuppagut, Kalaallit Nunaanni timmiaqatigiit marluusut siaruarsimasut akkerliissumik uumasuseqariaasiat eqqarsaatigalugu.

Appap piaqqiornera

Appa ukiumut ataasiinnarmik piaqqisarpoq aatsaallu sisamanik/tallimanik ukioqale-

raangami piaqqinissamut piareertarpoq piararlu namminiilernissaanut paarilluarterlugu. Appa sivilisunerusumik uumasarpoq ukiut 30-t missaani.

Appa piaqqiorsinnaaleraangami ikittuinnarnik piaqqisarmat timmiaqarfinni amerlinissaanut piffissaq sivilisusarpoq. Appat aappariit ukiuni qulini ingerlalluarsimagunik, immaqa katillugit timmissat arfineq marlunngorsimassapput tassalu aappariit piaraallu ilanngullugit.

Appa arfinilinnik-arfineq pingasunik ukioqaleraangami kinguaassiorsinnaanngortarpoq piaqqiorsinnaanngornissartillu sioqqullugu aappassarsisariaqarpoq.

Aqissip piaqqiornera

Aqisseq, appap paarlattuanik, ataasiarluni piaqqinermi 13-nik manniliorsinnaavog appamillu allaanerujussuuvog, ataatsimik ukioqalernerminit manniliorsinnaalereertarpoq. Tamanna isumaqarpoq aqissit aappariit ingerlalluarunik piararpassuulu kingusinnerusukkat namminneq piaqqiorpata, ukiut qulit kingorna aqissit tusindtit arlaqalersinnaapput.

Aqisseq utoqqanngorneq ajorpoq, akuttunngitsumik taamaallaat 3-5-nik ukioqalersarpoq, kisianni sukkasuumik kinguaassiorput.

Sanilliussineq

Sanillersuukkusigit erseqqissumik takuneqarsinnaavog, suna pillugu timmiaqatigiit appat mianersortumik aqunneqarnissamik pisariaqartitsinersut. Uumasogatiigit arriitsumik kinguaassisarpata, timmiaqarfiup ukiorpassuit atorlugit kinguaariippassuillu aqquusaqqaarlugit timmiaqaleriartoqqinnissaa anguneqarsinnaavog.

Taamalu paasisinnaavarput ukiumi ataatsimi timmiarpassuit toqussappata appaqassutsumut piffissami sivilisuumi sunniusimassasog. Silap pissusaata allanngornerigaluarpagit imaluunniit taakkua piniarneqaraluarpata. Aqissimi takuneqarsinnaavog ukiumut piniarnermi allanngorarnernut annerusunut pissussissamisoortumillu annaasaqarnernut imaluunniit silap pissusaata sunniuteqarnerinut sungiussianerusog.

Timmiaqatigiit marluusut Kalaallit Nunaata pinngortitaani uumasuugaluarlutik, tamarmik immikkut nammineq periuseqarlutik, pitsaaquteqartumik akornuteqartumillu tamarmik immikkut pissuseqarlutik Kalaallit Nunaani pinngortitaq peqqarniitsoq anigorsinnaajumallugu tamarmik ineriartorsimapput.

Taamaattumik, uumasogatiigit assigiinngitsut piniarneqartut assigiinngissusaat aqutisoqarfiup pingartippaa. Kinguaassiornerup sukkassusia maannakkullu uumasogatiigit amerlassusiat kisiisa pinnagit ilaatigut isiginnittoqassaaq. Tamanna appanniassannginnitsinnik paasineqassanngilaq, kisianni eqqarsarluartariaqarpugut, tassami appaqassutsip aqqinnissaanut immikkut ittumik piffissaq sivilisusarnera peqqutaavog.

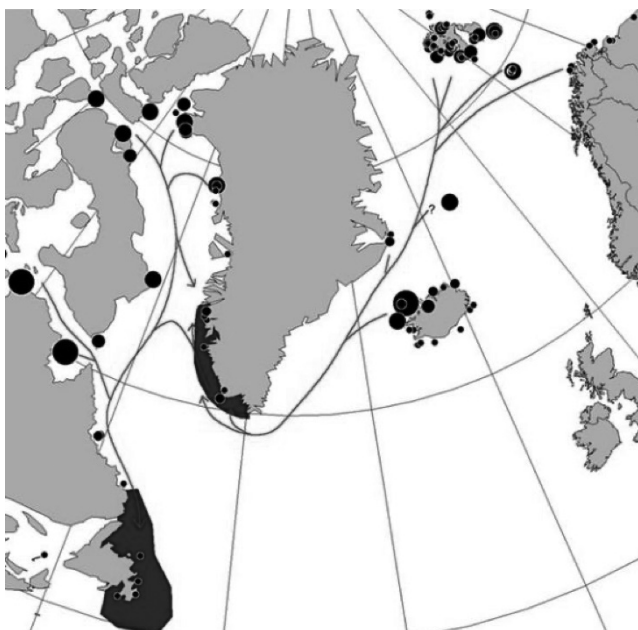
Kisitsinerit appaqatigiit piaqqiortartuni tunngaveqartut

Kalaallit Nunaannit appat qanoq amerlatiginersut eqqartorneqartillugu, kisitsisit suminngaanneernerinik paasinnissalluni pingaaruteqarpoq. Pisortatigoortumik uumasogassutsumik missiliuinerit, piaqqiornerup nalaani timmissat piaqqiorniartutik

timmiaqarfinnut najukkaminnut uteraangata kisitsinernut tunngavigineqartarpoq. Taamaalliluni taanna Kalaallit Nunaanni timmissat aalajangersimasut piaqqiortut kisitsisaannut missiliuineq tatiginarnerpaajuvoq. Tamanna ajornanngilaq pissutigalugu nuuttartuunngimmata aamma assitigut imaluunniit toqqaannartumik nakkutiginninnikkut ataqatigiissumik aqqissuussamik kisinneqarsinnaallutik.

Periuseq pineqartop, ukiukkut appaqassutsip annertussusiliilluni missingiinnermut kukkuneqarataarsinnaasumut sanilliullugu immikkooruteqarpoq, tassami appat ukiukkut amerlanerusut takussaasarmata. Tamanna ilaatigut ukiuunerani nuuttarnermut attuumassuteqarpoq aamma timmiaqarpoq ukiiniarlutik nunanit soorlu Inngikitsulik (Norge), Island aamma Canada Kalaallit Nunaata imartaanut nuuttartunik. Tamanna pillugu timmissat ukiisut Kalaallit Nunaanni timmissat qanoq amerlatiginersut eqqunngitsumik takussutissiipput.

Pinngortitaleriffiup 2024-mit siunnersuinerminnit ilaatigut uparuarpa, appat taakkua akuleriinnerisa malitsigisaanik timmissat piaqqiortut ukiisullu immikkoortinneqarsinnaajunnaarlutik pissappata Kalaallit Nunaanni piviusumik amerlassusiliineq sipporlugu naliliisoqarsinnaasoq. Erniortunik kisitsineq aqutsinermut atorneqasaaq, Kalaallit Nunaata timmiaanut immikkut ittumik takuneqarsinnaavoq. Ukiuunerani piniarnermit pitsaannngitsunik sunniutaasup saniatigut Kalaallit Nunaata nunnallu saniliusut timmiai sionratigulli ikiliartoreersut aarlerinartorsiortinneqarput. Timmissat Inngikitsulimmeersut Islandimeersullu ingammik ikiliartorput, nunat marluusut IUCN-p nungutaaratarsinnaasunut ullumikkut allattuiffianiipput.

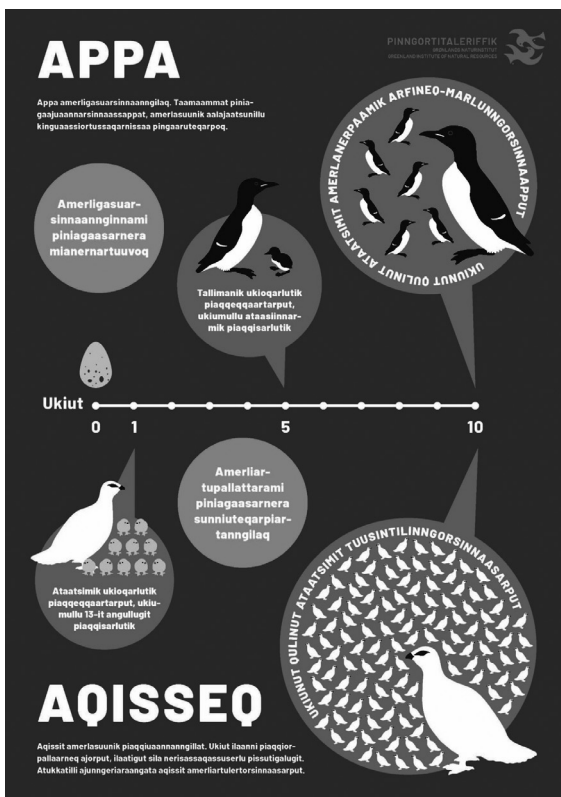
Titartagartat: Pinngortitaleriffik – appat nuukkaangamik aqputigisarigunagaat qasortumik titartarlugit takutinneqarput.

Uumasogatigiit ataatsimoortut ataatsimoorluni akisussaaffigineqarneri

Timmissat erniortut ukiuuneranilu tikeraat assigiinngissutaat nalunngissinnaassallugit

teknikkikkut immikkoortuinnaangilaq, kisianni eqqortumik aqutsinnaanermut piujartitsinermillu aalajangiinermut tunngaviuvoq pingaarutilik. Kalaallit Nunaannut tamanna immikkut pingaaruteqarpoq, appa nunami maani timmissat pisarikulaarneqarnerpaat ilagi-gaat ilutigalugulu kulturikkut ileqqutigullu pingaaruteqartorujussuuvoq nerineqartarami kulturimut ilaalluinnartuummat.

Appa taannarpiaq issittumi nunanik allanik uumasogatigiinnut ilaalluinnartuuvog, aqutsineq pillugu siammasinnerusumik nunat tamalaat sammitillugu suleqatigiinnissamut tunngaviulluatoq. Suleqatigiinneq taamaattoq ilisimasanik avitseqatigiinnissamut, suliniutinik ataqatigiissaarinninnissamut periarfissiivoq aamma nunat kil-leqarfii assigiinngitsut pitarlugit uumasogatigiinnik piujartitsilluni aqutsinermik qulakkeerinntoqarsinnaalluni. Uumasogatigiit massakkut siunissamilu illersorniarlugit sulineq pingaaruteqarmat Pinngortitaleriffik, Namminersorlutik Oqartussat nunallu attuomassutillit suleqatigalugit taamatut sulineq aallartinneqareerpoq.

Titartagartat: Pinngortitaleriffik.

PINIARNERMUT ALLAGARTAT – UKIUMOORTUMIK PISANIK NALUNAARNEQ, QANOQ NALUNAARTARPAT AAMMA SOOQ NALUNAARTARPAT

Piniarnermut allagartat nutarterniarukku ukiup siuliani pisatit nalunaarutigeqqaartus-saavatit. Imminut sullinnissamut periarfissaq www.sullissivik.gl atorsinnaavat ima-luunniit kommunip sullissiviani Aalipi atorlugu.

Aalipip ingerlaannaq ukiumut pisanik nalunaarsuiffissaq nuisittarpaa.

Eqqumaffigissavat nammineq sullissivinni piniariaatsit assigiinngitsut toqqagas-

saammata, ukiumoortumik nalunaarsuiffissamit ataavartumillu nalunaarsuiffissamit pappiliaasunit toqqagassaqaernerulluni. Ataavartumik nalunaarsuiffik ukiup ingerlanerani qaammatit tamaasa eqqaamatitsissutissatut atorineqarsinnaavoq.

Pisat pillugit paasissutissat pitsaannerusumik aqutsiniarlugit taamaalillunilu pitsaannerusumik siunnersuisinnaaneq qulakkeerniarlugu immikkuualuttut taakkua ilanngunneqartarput.

Pisat ataasiakkaat pillugit qaammatikkaartumik nalunaarutigineqartartussat:

- Pisarineqartut amerlassusii piniariaaserlu (sakkoq = aallaat imaluunniit qassutit)
- Pisisuukkat amerlassusii aamma
- Pissatat kivisitallu.

Uumasut piniagassat aallaammik pisatut nalunaarsorneqarsinnaapput taamattullu aamma pissatatut kivisitattullu nalunaarsorneqarsinnaallutik. Miluumasut imarmiut tamarmik timmissallu pisisuukkatut nalunaarsorneqarsinnaapput. Puisit aamma qilalukkat kiseqqinnaamik qaqortat qernertallu sumiiffiit ilaanni qassutiniq piniarnisamat ukuerisaammata qassutiniq pisatut nalunaarsorneqarsinnaapput.

Pisisuukkat pitsaannerusumik nalunaarsorneqarnissaat nunatsinni nunanilu allani ukiuni qulikkaartuni kingullerni eqqumaffigineqaraluttuinnarput. Piniakkani taak-kunani pisisuukkat immami miluumasuni toqussutaanerpaarpaatut nalilerneqarnikuupput. Taamaammat pisisuukkat ikilineqarnissaat sulissutigineqarpoq tamannalu aalisartumut piniartumullu iluaqutaassalluni. Nunatsinni aalisarnermi MSC-mik nalunaarusialioartarnermi aamma pitsaannerusumik nalunaaruteqarnissaq ukkatarineqarpoq.

Pissatat kivisitallu pillugit paasissutissat piniartunut ataasiakkaanut ersersittarpaat seqqornermi piniagaq eqqortumik aallaaneqarsimanersoq piaartumik toqunneqarnissaa eqqarsaatigalugu kiisalu piniakkamat eqqortumik ungasissuseqarsimaneq sulloqqortussutsip imassallu suunerat eqqarsaatigalugu. Aallaasip eqqortumik nakersarneqarsimanissaa aamma sunneeqataasinnaavoq. Pissatat kivisitallu amerlappata isumaqariaannaavoq toqutseriaaseq nalilersorneqartariaqartoq immaqalu pitsanngor-sarneqartariaqartoq.

UNIOQQUTITSISUMIK PINIARNERMIK TAKUNNITTUUIT?

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalak-kersuisoqarfik (APNIPN) unioqqutitsilluni piniarnerit pillugit imaluunniit tassunga pasitsaassinnermik saaffiginnissutiniq akuttunngitsumik tigusaqartarpoq, tassani saaffiginnittup saaffiginninnermi tamatumalu kingorna qanoq iliortoqassanersoq nalusarpaa. Piniakkat killilersukkat akuersissutitaqanngitsumik piniarneqarsimasinnaapput, amerlavallaanik pisaqartoqarsimasinnaavoq imaluunniit inerteqqutaasumik piniariaaseq atorlugu piniartoqarsimasinnaavoq il. il. Saaffiginnissutit APNIPN-imi tiguneqaraangata uppersaattissat apequtigisarpavut, matumani ilanngullugit

aqqi, sumiiffik, assinik kiisalu unioqqutitsineq aalasularineqarsimassappat aalasuliat, pissutigalugu politiinut nalunaarutiginninnermi taakkua atorneqartussaagamik. Nakkutilliisut aamma suliaqqartapagut suliaq erseqqinnerusumik misissoqqullugu uppersaatinillu pissarsiaqqullugit. Unioqqutitsinerit pillugit qanorlu politiinut nalunaarutigineqarnissaat pillugit APNIPN najoqqutassaqarpoq, inatsisit taamaallutik malinneqartarlutik.

Piniarnermik nakkutilliisut suliassaraat aqutsiveqarfinni nakkutilliineq, kisianni innuttaasut piniakkanik piniarnermi unioqqutitsisumik pisoqarpat ilisimannissimagunik APNIPN-imut, kommunimut imaluunniit politiinut saaffiginninnissaq pisussaaffigaat. Taamaattorli pisumik Politiinut nalunaarutigineqartumik siullermit takunnittoqarsimanissaa pingaaruteqarpoq, pissutigalugu pisumik takunnittut – pisoq pineqartoq pillugu oqaluttuarsinnaammata takunninngitsut pisumik takunnittumiit oqaluttuarfigineqartumiit imaluunniit takunnittumiit oqaluttuarfigineqartumiit oqaluttuarfigineqaannartut sanilliullugit.

Unioqqutitsisumik takunnissimaguit imatut iliorsinnavutit (*):

- Unioqqutitsisumik pisoqarnerani assiliisarlutit imaluunniit aalasuliorlutit. Assit aalasuliallu internetimeersut uppersaatatit atorsinnaanngillat qanga pisimansoq takussutissartaqarneq ajormat tamatumunga peqqutaavoq.
- Assit aalasuliallu internetimeersut pisup misissorneqarnerani atorsinnaapput.
- APNIPN-imut, sumiiffimmi piniarnermik nakkutilliisunut, kommunimut imaluunniit politiinut oqarasuaatikkut, mailikkut imaluunniit nammineq saaffiginnillutit attaveqarsinnaavutit.
- Pineqartup aqqa – imaluunniit pineqartut aqqi – nalunaarutigalugit.
- Piniakkap suunera aamma aqutsiveqarfiup sorliunera nalunaarutigalugu.
- Pisoq sapinngisamik sukumiinerpaamik oqaluttuaralugu (APNIPN, Kommuni imaluunniit Politiit pisup allaganngorlugu oqaluttuarineqarnissaa piumanerussavaat, pissutigalugu illit nammineq pisoq pillugu oqaluttuarisat suliaq ingerlanerani nukit-tunerpaatut inissisimassammat).

**: takunnittup oqaluttuarnera assinut imaluunniit aalasulianut sanilliullugit uppersa-ruminaannerusarpoq, kisianni suliaq ingerlanerani iluaqutaasarluni. Naggataatigut Poli-tiit aalajangissavaat uppersaatatit qanoq atorluarsinnaatiginersut – ilumullu inatsisinik unioqqutitsisoqarsimanersog.*

NANNUNIK NAAMMATTUUINERIT NANNUNILLU AJORNARTORSIUTIT

Nannut inuillu akornanni akerleriinnerit aamma imminut illersorluni nannunik toqutsisariaqarnerit silaannaap allanngoriartornera malillugu amerliartorput. Silaannaap pissusaata allanngoriartornera pissutigalugu nannut nunamiittut amerlissapput aamma issittumi nunami immamilu inuit suliniuteqartut pissutigalugit.

Nannut amerlanertigut inuit suliaqartut tipaat nipiliornerallu pillugit taakku-nunnga orguttarput sikoqannginneralu pillugu nannut tassani nunamiittariaqarnerat pillugu aporaannerit amerliartornissaat ilimanarnerulissaaq. Tamanna pillugu nannunik pisoqartarnera toqutsisariaqarnermik kinguneqartut amerliartorput. Taamaatumik taqussat eqqakkallu aalajangersimasumik pisarnissaat pisariaqarpoq, tamannalu nannut inuillu akornanni aporaannerit aamma ajutoornerit ikilisinneqarnissaannut pingaaruteqarluinnarpoq.

Kalaallit Nunaanni maleruagassat malillugit Akerleriissuteqarnermi nanaq toquppat taamatullu imminut illersorniarluni nanaq pisarineqarpat tamanna piaartumik politiinut oqartussaasunut aamma Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmut nalunaarutigineqassaaq. Nannut inuillu akornanni aporaattarnerit siunissami amerliartulinnginnissaat qulakkearniarlugu nannut qimaatinneqarnissaannut atortut toqussutaanngitsut pitsaangorsaavigineqarnissaat sulissutigineqarpoq, soorlu nannut illoqarfinnut, savaateqarfinnut kiisalu ilisimatusarfeqarfinnut sakkutooqarfinnullu qanillinnginnissaannut iliuuseqarnissamut periutsit aamma atoruminartut atorineqarnissaat sulissutigineqarlutik.

Nannunik naammattuuinermi najoqqutassat atuuttut aallaavigalugit APNIPN maannakkut suliaqarpoq, najoqqutassanit immikkoortut pingaarnerit tassaapput:

Sanaartorfiit avataanni nannunik takunnittoqarpat qanaq iliortoqassava?

- Nanaq qanillinagu nannullu qasattuunera eqqaamajuk. Sumiiffimmiit qimagugit.
- Piniarnermut nakkutilliisumut imaluunniit toqqaannartumik APNIPN-imut nalunaaruteqarit nannup sumi takusimanerit sapinngisamik sukumiisumik nassuiaallutit. Pigaartup oqarasuaataata normua: 482520.

Nanoqarfinni ingerlaarnermi:

- Nunap ilaani nanoqarfiusuni nannunik siumuiffugajuttuni nannup tupatsinneqarnissaanut anusinggortinnissaanut atortunik nassartoqassaaq nannullu alapernaatsut qimaatinneqassapput.
- Nipituumik suaartarit, nipiliorit anginerusutullu isikkoqarumallutit talitit aalatikkat. Taamaaliornikkut nanaq alapernaatsoq qimaatinneqarsinnaagajuttarpoq.
- Nunap ilaani nannunik naammattuiffusinnaasuni qimaatinneqarnissaannut qoorortuumik minnerpaamik 30.06-imik sulloqqortussusilimmik nassartoqartassaaq.

Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni nanoqalerpat:

- Nanoq inoqarfinnut qanillattortoq aallaasinik aallaalluni, kalerrisaarutit assigisaal-luunniit atorlugit qimaatinniarneqassaaq.
- Umiatsiaaqqat, qamuteralaat, traktorit imaluunniit ATV-t nannut qimaatinneqar-nissaannut atorsinnaapput. Tamanna nipaatsumik arriitsumillu ingerlaarluni pias-saaq. Nannut timaasa kissassusaat kissattuujasuararsuupput.

Nannunik naammattuinerit pillugit maleruagassat atuuttut www.sullissivik.gl-imi takuneqarsinnaapput.

**INATSISIT, PIFFISSAT PINIARFIUSUT
AAMMA MALITTARISASSAT**

NANOQ

Inatsisit: Kalaallit Nunaanni nannunniarneq inatsisitigut nannunik piniarneq il-lersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5-mi, 6. marts. 2023-meersumi, malittarisassiuunneqarpoq.

Nannunniarnissamut piffissaliussat: Kalaallit Nunaata Kitaani (Nanortalik-Qaanaaq) septemberip ulluisa aallaqqaataanniit juunip ulluisa 30-at ilanngullugu, Tunumilu (Ittoqqortoormiit aamma Tasiilaq) oktoberip ulluisa aallaqqaataanniit juulip ulluisa 31-at ilanngullugu.

Malittarisassat: Nannunik naammattuinermi qanoq pissuseqarnissamut ilitersuut www.sullissivik.gl-imi atuarneqarsinnaasoq Namminersorlutik Oqartussat nutarter-nikuuaat, tassani aamma nannup toqunneqarnerata kingorna amia, niaquata saarnqa aamma aqajarua qanoq passunneqassanersut ilanngunneqarlutik.

Sulloqqortussutsinut piimasaqaat: Qoorortoq minnerpaamik kaliber .30-06-mik sulloqqortussusilik.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	120	142	158	140	153	137	160	146	129

AARRIT

Inatsit: Kalaallit Nunaanni aavernik piniarneq inatsisitigut aavernik illersuineq pini- arnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 31-mi, 14. oktober 2022-meersumi, malittarisassiuunneqarpoq.

Piniarnissamut piffissaliussat: Kalaallit Nunaanni aqutsiveqarfinni tamani januaariip ulluisa aallaqqaataanniit decemberip ulluisa 31-at ilanngullugu.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Qoorortoq minnerpaamik kaliber .30-06 (7,62x63 mm) sulloqqortussusilik.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	135	111	98	114	104	127	124	149	81

ARFERIT ANGISUUT

Inatsit: Arfernik angisuunik piniarnermi pineqarput: tikaagullik, qipoqqaq, arfvik aamma tikaagulliusaaq. Kalaallit Nunaanni piniarneqarneri inatsisitigut arfernik angisuunik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9-mi, 6. december 2018-meersumi, kiisalu arfattat angisuut pissatallu nalunaarutigineqartarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12-mi, 16. juli 2010-meersumi, malittarisassiuunneqarput.

Piniarnissamut piffissaliussat: Arfvik: aprilip ulluisa aallaqqaataanniit decemberip ulluisa 31-at ilanngullugu. Tikaagullit, tikaagulliusaat aamma qipoqqaat: Januaariip ulluisa aallaqqaataanniit decemberip ulluisa 31-at ilanngullugu.

Malittarisassat: Imarmiunik unioqquitsilluni pisaqartoqartillugu, imminut illersorniarluni imaluunniit piniakkanik killilersukkanik saniatigut pisarisuukkanik qassutini saniatigut pisarisoortoqartillugu iltersuut nittartakkami www.sullissivik.gl-imi takuneqarsinnaavoq.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Arfernik angineramik piniarnermi taamaallaat ator-neqarsinnaapput qamutillit qaartartortalimmik tuukkartallit 50 mm-inik kaliberillit. Ataatsimut piniaqatigiilluni tikaagullinniarnermi qoorortoq minnerpaamik kaliber .30-06 sulloqqortussusilik.

Pisarineqartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tikaagulliusaaq	9	8	7	8	3	2	3	2	3
Arfvik	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Qipoqqaq	5	2	6	4	4	7	2	3	3
Tikaagullik	163	143	118	171	181	207	163	187	155

Pisat amerlassusaannut ilaapput ukiup pisassiiviusup siuliani pisassiissutaasut pisarine-qanngitsoortut nuunneqartut.

QILALUKKAT QAQORTAT QERNERTALLU

Inatsit: Kalaallit Nunaani qilalukkanik qaqortanik qernertanillu piniarneq qilalukkat qaqortat qernertallu illersugaanerat piniagaanerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3-mi, 27. januar 2017-imeersumi, malittarisassiuunneqarpoq. **Piniarnissamut piffissaliussat:** Ukioq kaajallallugu qaqortanik qernertanillu qilalugarniartoqartarpoq: januaarip ulluisa aallaqqaataanniit decemberip ulluisa 31-at ilanngullugu.

Malittarisassat: Imarmiunik unioqqutitsilluni pisaqartoqartillugu, imminut illersorniarluni imaluunniit piniakkanik killilersukkanik saniatigut pisisuukkanik qassutini saniatigut pisisoortoqartillugu ilitersuut nittartakkami www.sullissivik.gl-imi takuneqarsinnaavoq.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Qoorortoq minnerpaamik kaliber .30-06 sulloqqortussilik.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Qilaluk-kat qaqortat	203	196	213	265	198	148	233	187	155
Qilaluk-kat qernertat	401	426	509	534	286	419	527	600	413

Pisat amerlassusaannut ilaapput ukiup pisassiiviusup siuliani pisassiisutaasut pisarine-qanngitsoortut nuunneqartut, kiisalu aqutsiveqarfiit ilaanni ukiup siuliani sippuisimane-rit ilanngaataapput.

ARFERIT MIKINERIT

Arferit mikinerit tassaapput niisa, anarraq, aarluarsuk/aarluarsuk qaqortumik sig-
gulik, niisarnaq aarlullu.

Piniarnissamut piffissaliussat: Ukioq kaajallallugu.

Pisarineqartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Niisa	2.375	2.385	2.890	2.778	4.006	4.296	4.112	3.813	3.472
Arnarnaq	3	16	0	8	3	3	2	0	4
Niisarnat	195	384	399	305	236	288	310	136	111
Aarluit	14	18	21	17	33	20	38	35	46

Aarluarsuk/ Aarluarsuk qaqortumik siggulik	123	98	137	225	381	330	29	101	-
Aarluarsuk	-	-	-	-	-	-	156	44	26

Arnarnaq aamma Aarluarsuk qaqortumik siggulik 2021-p ilanngujllugu piniarneq ataatsimut nalunaarsorneqartarpoq, 2022-miillu piniagassat taakku marluk immikkootinneqarlerlutik.

PUISIT

Inatsit: Kalaallit Nunaanni puisinniarneq inatsisitigut puisit illersugaaner at pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 16-mi, 12. nov. 2010-meersumi, malittarisassiuunneqarpoq.

Malugiuk: Qasigiaq aamma sigguttoq (puisi sigguttoq) Kalaallit Nunaanni eqqisimatitaalluinnarmata taakkualu piniarneqartunut ilaanngillat.

Piniarnissamut piffissaliussat: Ukioq kaajallallugu puisinniartoqartarpoq, januaariip ulluisa aallaqqaataanniit decemberip ulluisa 31-at ilanngullugu.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Aallaasit minnerpaamik kaliber 17HMR, cal. 22WMR aamma kaliber 20.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Natsersuit	1.516	1.526	1.025	1.627	909	1.388	1.162	1.077	862
Ussuk	1.332	1.143	1.072	1.084	994	1.070	1.239	698	669
Aataaq	39.347	32.804	31.883	32.532	33.735	39.373	32.209	18.356	22.405
Aataarsuaq	17.563	15.904	16.848	17.611	16.314	16.865	14.260	8.939	10.125
Natseq	48.219	40.954	48.085	45.917	40.633	34.928	37.276	28.121	26.693

TUTTUT

Inatsit: Kalaallit Nunaanni tutunniarneq inatsisitigut tutut piniagaaner at illersugaanerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 50-mi, 3. juuli 2025-meersumi, malittarisassiuunneqarpoq.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniarnermi qoorortoq minnerpaamik kaliber 222 sulloqqortussusilik. Tammajuitsarsiorluni piniarnermi qoorortoq minnerpaamik kaliber .243 sulloqqortussusilik.

Pisissimik piniarneq: Inuussutissarsiutigalugu, sunngiffimmi aamma akiliilluni pini-

arneq: Pisisseq Compound-iusoq qarsut naqqui aalajangersimasut atorneqartillugit minnerpaamik 45-pund-nik (21 kg.) nusutsisinnaassusilik, qarsullu naqqui mekanisk-iusut atorneqartillugit minnerpaamik 55-pund-nik (25 kg.) nusutsisinnaassusilik. Qarsut naqqui aalajangersimasut minnerpaamik 385 grains-nik (25 gr.) oqimaassuseqassapput, qarsuillu naqqui mekaniskiusut minnerpaamik 425 grains-nik (28 gr.) oqimaassuseqassapput.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	12.008	12.460	11.161	13.076	11.617	11.411	12.575	11.681	8.817

UMIMMAAT

Inatsit: Kalaallit Nunaanni umimmanniarneq umimmaat piniagaanerat illersugaa-nerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 58-mi, 24. juuli 2025-meersumi, malittarisassiuunneqarpoq.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniarnermi qoorortoog inatsisit malillugit minnerpaamik inatsisit sulloqqortussusilik: 6.5x55mm. Tammajuitsussarsiorluni piniarnermi qoorortoog minnerpaamik kaliber .30-06 sulloqqortussusilik.

Pisissimik piniarneq: Inuussutissarsiutigalugu, sunngiffimmi aamma akiliilluni piniar-neq: Pisisseq Compound-iusoq minnerpaamik 60-pund-nik (28 kg.) nusutsisinnaas-susilik Qarsut minnerpaamik 525 grains-nik (34 gr.) oqimaassuseqassapput. Qarsut mekaniskiusut atoqqusaanngillat.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	2.656	1.568	1.835	2.246	1.879	1.828	1.968	1.978	1.035

TIMMISSAT

Inatsit: Kalaallit Nunaanni timmissanik piniarneq inatsisitigut timmissanik illersui-neq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22-mi, 30. maj 2023-meersumi malittarisassiuunneqarpoq. Sumiiffiit eqqissisimatitat tallimaap-put, appat sigguttuut aamma appat Immikkoortoq 1-imi aamma 2-mi upernaakkut piniagaajunnaarput, tulukkat aamma naajat ukiuni tallimani misileraataasumik ukioq kaajallallugu killeqanngitsumik piniarneqarsinnaapput, Mittarfeqarfiit imaluunniit

kommunit periarfissaqarput mittarfiit, eqqaaviit aamma eqqaavissuit eqqaanni tulukat naajallu manniinik katersuinissamut imaluunniit uuliamik serpartaatitsinissamut kiisalu timmissanik qinnuteqarnikkut nalunaaqqutseruisinnaaneq periarfissaavoq.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Timmiarsiut sullua annerpaamik 12-iusoq aamma qoorortuuaqqap sullua minnerpaamik .17-iusoq.

Piniariaatsit allat: Saaqqutit nuffisilluunniit nalinginnaasumik kiisalu Immikkoortoq 1-mi aamma Immikkoortoq 4-mi appaliarsunniarnermi qalut aamma naperniutit ipullit.

Immikkoortoq 1: Avannamut Petermann Fjord-imut killeqarpoq. Kujammullu Hammer Ø-mut killeqarluni.

Immikkoortoq 2: Avannamut killeqarfiup aqutsiveqarfik immikkoortoq 1 Hammerip eqqaani kujammut killeqarfia ataatsimoorfigaa. Kujammut Maligaat nalaanni killeqarpoq.

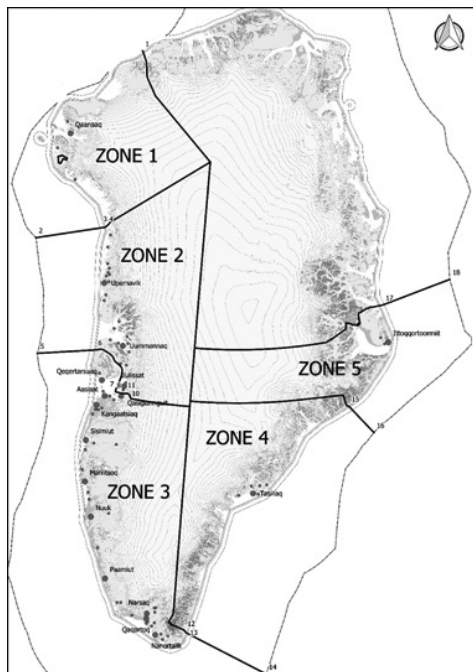
Immikkoortoq 3: Avannamut killeqarfiup aqutsiveqarfik immikkoortoq 2 Maligaat eqqaani kujammut killeqarfia ataatsimoorfigaa. Kujammut Kanajorartuut killeqarfigaa.

Immikkoortoq 4: Kujammut killeqarfigaa immikkoortoq 3-mi killeqarfik malillugu Kangerlussuatsiap qeqqa (Lindenow Fjord). Avannamut killeqarfia immikkoortoq 5-imi (Ittoqqortoormiit) killeqarfia. Kimmut Vedel Fjordip aamma Kap Vedelip eqqaa killigalugu.

Immikkoortoq 5: Kujammut immikkoortoq 4-p avannamut killeqarfia killigaa, avannamullu Nuna Allannngutsaaliugaq kangimut Kap Biot killeqarfigaa.

Piniarnissamut piffissaliussat:

Uani ataani piffissat piniarfiit atuuttut timmissanut killilersukkanut aamma killilersugaanngitsunut, quppernerup siuliani immikkoortut immikkoortinneqarneri naapertorlugu.

Timmissat killilersukkat – Ukiakkut aamma ukiukkut piniarneq

	Imm. 1	Imm. 2	Imm. 3	Imm. 4	Imm. 5
Mitit siorartut	15.09-15.06	01.10-15.05	01.10-15.05	15.09-31.05	15.09-31.05
Mitit siorakitsut	15.09-15.06	01.10-15.05	01.10-15.05	15.09-30.05	15.09-31.05
Appa	15.10-28/29.02	15.09-15.11	01.11-15.12	01.11-31.12	01.11-31.12
Atlantikup appa	15.10-28/29.02	15.09-15.11	01.11-15.12	01.11-31.12	01.11-31.12
Taateraaq	01.09-31.10 01.03-31.03	01.09-31.10 01.03-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03

Malugiuk: Inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniartut ullormut pisarisinnaasaat killegarput, takuuk Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 30. maj 2023-meersoq.

Timmissat killilersukkat – Upernaakkut piniarneq

	Imm. 1	Imm. 2	Imm. 3	Imm. 4	Imm. 5
Appa	01.03-15.06	15.04-15.05	Upernaakkut piniagaanngillat	Upernaakkut piniagaanngillat	Upernaakkut piniagaanngillat
Appa sigguttoq	01.03-15.06	15.04-15.05	Upernaakkut piniagaanngillat	Upernaakkut piniagaanngillat	Upernaakkut piniagaanngillat

Malugiuk: Inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi piniartut ullormut pisarisinnaasaat killegarput, takuuk Timmissanik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 30. maj 2023-meersoq.

Timmissat killilersugaanngitsut:

	Imm. 1	Imm. 2	Imm. 3	Imm. 4	Imm. 5
Appaliarsuk	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-31.04	01.09-30.04
Qeerlutoq	01.09-28/29.02	01.09-28/29.02	01.09-28/29.02	01.09-28/29.02	01.09-28/29.02

Nerleq sio- rakitsoq/ siggukitsoq	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-31.05	01.09-31.05
Kangoq	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10
Canadap nerlera/ nerlernaar- suk	01.08-15.10	01.08-15.10	01.08-15.10	01.08-15.10	01.08-15.10
Nerlernaq	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-31.05	01.09-31.05
Serfaq	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03
Alleq	01.09- 28/29.02	01.09- 28/29.02	01.09- 28/29.02	01.09- 28/29.02	01.09- 28/29.02
Tulugaq	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12
Qaulluk/ malamuk/ timmiapa- laaq	01.09-31.10	15.08-31.10	01.09-31.10	01.09-31.10	01.09-31.10
Tuullik	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10	01.09-15.10
Aqisseq	01.09-30.04	01.09-31.05	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04
Naajaan- naq	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04	01.09-30.04
Naalajarus- suaq	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12
Naajarluk	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12	01.01-31.12
Oqaatsoq	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03	01.09-31.03

Malugiuk: Eqqaamallugu, piniagaaffiit pisassiisutillu allattorneri uani ataani allattorsimasut, timmissat pillugit nalunaarummut naleqqiullugu nikingassuteqartoqassagaluarpata, tamatigut timmissanut nalunaarut atuutissaaq. Nalunaarutini allani taamaappoq.

NUNAMI MILUUMASUT ALLAT

Kukiffaajuup eqqissisimatitaanera pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 13, 13. september 2004-meersoq.

Kukiffaajooq Kalaallit Nunaanni eqqissisimatitaalluinnarpoq aamma taamaattumik piniacquusaanngilluinnarluni.

Terianniat illersugaanerat piniagaanerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nutaq nr. 14, 18. oktober 2019-imeersoq.

Terianniat ukiuni tallimani misileraataasumik inuussutissarsiutigalugu imaluunniit sunngiffimmi piniarnermut allagartalinneq inoqarfiit, savaateqarfiit aamma qimuttunik qimmeqarfiit eqqaanni ukioq kaajallallugu piniarneqarsinnaapput. Tamanna Kalaallit Nunaat tamakkerlugu nuna allanngutsaaliugaq minillugu atuuppoq.

Piffissaq piniarfik: Septemperi ulluisa 16-ianniit maajip ulluisa 14-iat ilanngullugu. Taamaattorli inoqarfiit, savaateqarfiit aamma qimuttunik qimmeqarfiit eqqaanni ukioq kaajallallugu. Illoqarfinni nunaqarfinnilu aallaasip atornissaanut qinnuteqaq-qartoqassaaq, inoqarfiit iluanni aallaasersorneq inerteqqutaammat.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Aallaasit sulloqqortussutsit akuerisat minnerpaaffiat cal. 17HMR-iuvoq. Sakktu eqittaannartakkat nutsuinnartakkallu atoqqusaanngillat.

Malugiuk: Kommunit/aqutsiveqarfiit ilaasa iluini piniarnermut piffissaliussat atortullu pillugit malitarisassat kommunip ileqqoreqqusaatigut allaanerusinnaasarpot. Taamaattumik kommuni najugaqarfigisat saaffigisassavat.

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	962	1.093	911	660	673	697	850	496	915

Kalaallit Nunaanni ukallinik eqqissisimatitsineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 17. maj 1989-imeersoq.

Piffissaq piniarfik: Aggustip ulluisa aallaqqaataanniit apriilip ulluisa 30-iat ilanngullugu.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Timmiarsiut, qoorortuaraq aamma qoorortoq nalinginnaasoq. Sakktu eqittaannartakkat nutsuinnartakkallu atoqqusaanngillat.

Malugiuk: Kommunit/aqutsiveqarfiit ilaanni piniarnermut piffissaliussat atortullu pillugit malitarisassat kommunip ileqqoreqqusaatigut allaanerusinnaapput. Taamaattumik kommuni najugaqarfigisat saaffigisassavat.

Pisarineqartut kisitsisitaat, ukaleq

Pisarine-qartut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Katillugit	2.402	2.092	1.527	1.583	1.710	1.374	1.436	948	895

Amaqut illersugaanerat piniagaanerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 33, 11. september 2020-meersoq.

Amaqut Kalaallit Nunaanni, aqutsiveqarfinni Qaanaaq aamma Ittoqqortoormiit minillugit, eqqissisimatitaapput.

Piffissaq piniarfik: Amaqqut aqutsiveqarfinni Qaanaami aamma Ittoqqortoormiini atuuttumik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartalinnit ukioq naallugu piniarneqaqqusaapput.

Sulloqqortussutsinut piumasaqaat: Qoorortoq minnerpaamik kal. .222 sulloqqortussusilik. Sakkut eqittaannartakkat nutsuinnartakkallu atoqqusaanngillat.

Malugiuk: Amaqqut Kalaallit Nunaata sinnerani eqqissisimatitaapput.

Kommunit ileqqoreqqusaat

Kommunini ileqqoreqqusaliat arlallit pigineqarput piniarnermik malittarisassanit sukannernerusinnaasut. Taamaattumik kommunimut angerlarsimaffigisannut saaffiginnillutit ileqqoreqqusat sorliit kommuninni atuunnersut paasiniarlugit. Assersuutigalugu nunatsinni kommunit ilaanni makkununga tunngasuni ileqqoreqqusaqartitsisoqarpoq: puisinniarneq, puisinut qassusersorneq, timmiarniarneq, qilalukkanut qaqortanut qernertanullu qassusersorneq, qilalukkanut qernertanik piniarneq, arfernik pilanneq aamma assartuutitut pillugit ileqqoreqqusat.

NAJUKKANNI PINIARNERMUT AALAJANGERSAKKAT PILLUGIT APEQQUTIT

Illit najukkanni piniarnermut aalajangersakkat nalornissutigukkit kommunimi inuussutissarsiornermut siunnersorti imaluunniit Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aperisinnaavat, piniakkat killilersukkat killilersugaanngitsullu pillugit aqutsinermik akisussaasuusoq.

Kommunip najugarisanni piniarnermut tunngasorpassuarnik akissuteqarfigisinnaavaatit, soorlu najukkanni piffissat piniarfiusut atuuttut pillugit, uumasunut killilersukkanut akuersissummik qanoq pissarsisoqartanera, uumasunik killilersukkanik immikkut nalunaarsuiffiit immersorneqarnissaat allarpassuillu pillugit.

Aamma nittartagaq sullissivik.gl aqputigalugu piniakkanut tunngasut nalinginnaasumik paasissutissat pissarsiarineqarsinnaapput.

PINIARNERMUT ALLAGARTALERINERMI IMMINUT SULLINNEQ

Ukiuoorutimik pisanik nalunaarsuiffik illit nammineq www.sullissivik.gl aqputigalugu imaluunniit najukkanni Sullissivimmi nalunaarutigisassavatit. Illit nassiu-tissanngilat. Piniarnermut allagartalersuinermit tunngasut taakku marluk aqputigalugit iserfigisinnaavatit tassanilu piniarnermut allagartat ukiup ingerlanerani tammaasimagukku anillatseqqissinnaavat imaluunniit pdf-itut aamma toqqorsinnaallugu. Netbank aqputigalugu akiliisimanermiit uppersaati anillatseqqinnissaa eqqaamassavat.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik immikkut akuerineqarnissamik qinnuteqaatit Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup, Kommunimi innuttaasunik sullissivik aqputigalugu tiguneqartussat, sulisuliarisarpai.

Piniarnermut allagartat pappiaraq A4-tut angissuseqarpoq.

Allakkerivimmi akiliisimaguit eqqaamallugu illit atinnik allaqqasortaliup nassarnissaa. Tassa taanna akiliisimanermut uppersaati ilanngullugu piniarnermut allagartaa-soq.